

ТАКТИКО-ТЕХНІЧНА ВЗАЄМОДІЯ ГРАВЦІВ У СУЧАСНОМУ БАСКЕТБОЛІ

TACTICAL AND TECHNICAL INTERACTION OF PLAYERS
IN MODERN BASKETBALL

У статті розглядаються теоретико-практичні засади формування та вдосконалення тактико-технічної взаємодії гравців у сучасному баскетболі. З огляду на зростаючі вимоги до інтенсивності, швидкості прийняття рішень та командної злагодженості, авторами проаналізовано ключові поняття, структурні елементи та чинники, що визначають ефективність взаємодії у нападі та захисті на різних етапах спортивної майстерності. Акцент зроблено на поєднанні технічних, тактичних, когнітивних, фізіологічних і психологічних аспектів, які впливають на результативність командної гри.

Здійснено аналіз існуючих підходів до організації взаємодії на різних етапах підготовки: від початкового навчання до елітного рівня. Виявлено, що рівень складності та зміст командної взаємодії істотно змінюються залежно від спортивного рівня гравців.

Систематизовано основні чинники, що впливають на ефективність тактико-технічної взаємодії. Визначено значення індивідуальної техніки, когнітивних процесів (мислення, уваги, пам'яті), психологічної сумісності між гравцями, фізичної підготовленості та злагодженої комунікації. Підкреслено, що лише комплексний розвиток усіх складових дозволяє досягти високого рівня командної взаємодії.

Обґрунтовано доцільність впровадження інноваційних підходів до підготовки гравців, зокрема відеоаналізу, імітаційних вправ, ігрового моделювання. Доведено, що використання сучасних технологій і тренувальних методів сприяє покращенню розуміння командних завдань, підвищує ефективність тактичної підготовки та дозволяє формувати адаптивну модель взаємодії в умовах змінної ігрової ситуації.

Запропоновано практичні рекомендації щодо вдосконалення методики формування тактико-технічної взаємодії у тренувальному процесі. Авторами наголошено на необхідності поетапного формування навичок командної гри, використання ігрових завдань із тактичним навантаженням, розвитку комунікації, ротації ролей та психоемоційної підготовки гравців до взаємодії в умовах тиску. Також підкреслено важливість створення єдиного бачення ігрової моделі через активну участь гравців у процесі планування і аналізу.

Ключові слова: командна злагодженість, ігрове мислення, взаємодія в нападі, моделювання ситуацій, тренувальний процес.

The article examines the theoretical and practical principles of the formation and improvement of tactical and technical interaction of players in modern basketball. Given the growing requirements for intensity, speed of decision-making and team cohesion, the authors analyzed the key concepts, structural elements and factors that determine the effectiveness of interaction in attack and defense at different stages of sportsmanship. The emphasis is on the combination of technical, tactical, cognitive, physiological and psychological aspects that affect the effectiveness of team play.

An analysis of existing approaches to organizing interaction at different stages of training was carried out: from initial training to the elite level. It was found that the level of complexity and content of team interaction significantly change depending on the sports level of players.

The main factors that affect the effectiveness of tactical and technical interaction are systematized. The importance of individual technique, cognitive processes (thinking, attention, memory), psychological compatibility between players, physical fitness and coordinated communication is determined. It is emphasized that only the comprehensive development of all components allows achieving a high level of team interaction. The feasibility of implementing innovative approaches to player training is substantiated, in particular video analysis, simulation exercises, game modeling. It is proven that the use of modern technologies and training methods contributes to improving the understanding of team tasks, increases the effectiveness of tactical training and allows you to form an adaptive model of interaction in a changing game situation.

Practical recommendations are offered for improving the methodology for forming tactical and technical interaction in the training process. The authors emphasize the need for the gradual formation of team game skills, the use of game tasks with a tactical load, the development of communication, role rotation and psycho-emotional preparation of players for interaction under pressure. The importance of creating a unified vision of the game model through the active participation of players in the planning and analysis process is also emphasized.

Key words: team cohesion, game thinking, interaction in attack, situation modeling, training process.

УДК 796.323:796.015.132

DOI <https://doi.org/10.32782/ip/85.2.27>

Тітова Г.В.,

канд. пед. наук, доцент,
доцент кафедри спортивних ігор
і менеджменту фізичної культури
Державного закладу
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського»

Бобошко В.В.,

канд. пед. наук, доцент,
завідувач кафедри спортивних ігор
і менеджменту фізичної культури
Державного закладу
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського»

Постановка проблеми у загальному вигляді.

У сучасному баскетболі відбуваються стрімкі зміни, пов'язані як з еволюцією самої гри, так і з розвитком підготовки спортсменів. З кожним роком підвищується інтенсивність і темп змагань, зростає рівень фізичної підготовленості гравців, ускладнюються тактичні схеми та з'являються нові вимоги до командної взаємодії. Усе це ставить перед фахівцями завдання переосмислення

й удосконалення системи командної гри, зокрема – тактико-технічної взаємодії між гравцями.

Успішна взаємодія гравців залежить від багатьох чинників – рівня індивідуальної техніки, тактичної підготовки, ігрового досвіду, взаєморозуміння, психологічної сумісності, а також чіткого розуміння командної стратегії. Водночас ефективність взаємодії потребує цілеспрямованої підготовки, яка включає як техніко-тактичні вправи,

так і імітаційні моделі ситуацій, що виникають під час реальних ігор. Тренери мають будувати тренувальний процес так, щоб розвивати у гравців здатність до швидкого прийняття рішень у стресових умовах гри та водночас – до збереження командної цілісності.

Проте незважаючи на очевидну важливість тактико-технічної взаємодії, вона залишається складним і багатограним явищем, яке не завжди належно аналізується на практиці. Часто у підготовці спортсменів акцент зміщується на індивідуальну майстерність або фізичні показники, тоді як елементи командної гри та узгодженості відходять на другий план. Це призводить до того, що навіть висококваліфіковані гравці не завжди можуть ефективно функціонувати у складі команди, яка не має достатнього рівня внутрішньої злагодженості.

Окрім того, сучасні реалії баскетболу – такі як універсализація ролей, активне використання аналітики, скорочення часу на атаку (24 секунди) – зумовлюють потребу у нових формах взаємодії, які будуються не лише на заздалегідь визначених комбінаціях, а й на принципах адаптивної, ситуаційної гри. Успішність команди залежить від того, наскільки швидко й ефективно гравці можуть змінювати схеми, реагувати на дію суперника і водночас зберігати тактичну дисципліну.

Таким чином, тактико-технічна взаємодія постає як один із ключових компонентів сучасного баскетболу, що потребує системного аналізу, удосконалення методик навчання і чіткого науково-практичного обґрунтування. Розв'язання цієї проблеми є необхідним кроком для забезпечення високої результативності команд на всіх рівнях змагань – від дитячо-юнацьких спортивних шкіл до національних збірних.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Упродовж останніх десятиліть питання тактико-технічної взаємодії у баскетболі стало об'єктом численних наукових досліджень у галузях спортивної педагогіки, теорії спорту та ігрових видів діяльності. У сучасній науковій літературі спостерігається зростаючий інтерес до системного підходу у вивченні командної взаємодії, що зумовлено підвищенням вимог до командної ефективності в умовах високої динаміки змагального процесу [1].

Основний акцент у дослідженнях робиться на характеристиці взаємодії гравців у нападі та захисті, а також на визначенні ефективних моделей побудови командної гри. Зокрема, окремі праці присвячені класифікації форм взаємодії між гравцями залежно від фази гри (напад або захист), кількості учасників комбінації (взаємодія двох, трьох або більше гравців), а також з урахуванням просторових та часових параметрів. Здійснюються спроби структурного аналізу таких елементів, як заслони, відкривання, передачі у русі,

ротації, перемикання у захисті, а також взаємопідстраховка у позиційній обороні [3].

Значна частина досліджень зосереджується на аналізі ігрових дій команд високого рівня – зокрема, професійних клубів та національних збірних. У цьому контексті розглядаються як традиційні схеми гри (наприклад, використання зонного або персонального захисту), так і сучасні тактичні інновації, такі як системи «п'ять назовні», гнучка перебудова ролей, агресивний пресинг на всьому майданчику тощо. Також простежується тенденція до впровадження у підготовку команд засобів цифрового аналізу – зокрема, відеоаналізу, тренінгу пересувань гравців, інтерпретації статистичних показників ефективності тактичних дій [2].

У фокусі окремих робіт перебуває питання індивідуалізації процесу тактико-технічної підготовки гравців з урахуванням їхнього ігрового амплуа, антропометричних характеристик, рівня функціональної підготовленості, когнітивних здібностей та психофізіологічного профілю. Розглядаються можливості оптимізації взаємодії шляхом варіативного моделювання тренувальних ситуацій, побудованих на принципах наближення до реальних ігрових умов [1].

Окрему увагу в літературі приділено психолого-педагогічним аспектам командної взаємодії: довіра між гравцями, комунікація, емоційна стабільність, прийняття лідерських ролей, а також вплив стилю керівництва тренера на згуртованість команди. Дослідження свідчать, що високий рівень техніко-тактичної підготовки не гарантує успішної гри без належного розвитку колективної взаємодії та психологічної сумісності спортсменів [3].

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри наявні дослідження, залишається недостатньо опрацьованим питання адаптації тактико-технічної взаємодії до змін ігрової ситуації в реальному часі. Окрім того, бракує практичних рекомендацій щодо розвитку взаємодії у командах різного рівня – від юнацьких до професійних, з урахуванням індивідуальних особливостей гравців.

Метою цієї статті є аналіз ключових аспектів тактико-технічної взаємодії гравців у сучасному баскетболі, а також розробка рекомендацій щодо її оптимізації в тренувальному та ігровому процесах.

Виклад основного матеріалу. У контексті сучасного баскетболу тактико-технічна взаємодія стає все більш динамічною, багатогранною та варіативною. Це зумовлено підвищенням темпу гри, зростанням інтенсивності змагань, ускладненням ігрових схем і зростаючими вимогами до універсальності гравців. Сучасна гра вимагає від спортсменів не лише високої індивідуальної майстерності, а й здатності до швидкого прийняття рішень, комунікації та імпровізації в умовах жорсткого тиску з боку суперника.

Слід також зазначити, що ефективність тактико-технічної взаємодії значною мірою залежить від рівня підготовки команди, взаєморозуміння між гравцями, а також від гнучкості та адаптивності тактичної моделі гри. У професійному баскетболі використовуються різноманітні комбінації, які відпрацьовуються на тренуваннях і вимагають високої дисципліни та злагожденості.

Організація взаємодії між гравцями у нападі та захисті є центральною темою в спортивній науці та практиці баскетболу. У сучасній теорії та методиці підготовки спортсменів сформовано низку підходів, які враховують специфіку різних рівнів спортивної майстерності – від початкового етапу до професійного. Ці підходи відрізняються за складністю, обсягом тактичного інструментарію, швидкістю прийняття рішень та вимогами до технічної та психологічної підготовленості гравців.

На початковому етапі спортивної підготовки головна увага приділяється формуванню базових навичок взаємодії. Основним завданням є навчити гравців розуміти ігрову ситуацію, орієнтуватися у просторі майданчика, координувати свої дії з діями партнерів. Застосовуються найпростіші форми командної гри: передача м'яча, обігрування з одним заслоном, зміна позицій. Тактичні завдання подаються у спрощеному вигляді, з акцентом на доступність і розуміння. У захисті переважає персональна опіка, яка дозволяє гравцеві краще засвоїти принципи позиційного розташування та відповідальності за суперника.

На етапі спеціалізованої базової підготовки організація взаємодії ускладнюється. Від спортсменів очікується свідоме виконання узгоджених дій у типових і змінних ігрових ситуаціях. Відпрацьовуються елементи колективних дій, таких як подвійне заслонення, швидкий відрив, передача м'яча під тиском, а також варіанти колективного захисту – зонний захист, змішаний захист та командне страхування. Підвищується значення ігрового мислення, зростає швидкість прийняття рішень та адаптації до динаміки гри.

На етапі вдосконаленої підготовки та вищої спортивної майстерності тактико-технічна взаємодія досягає найвищого рівня складності та варіативності. Командні дії будуються не лише на основі заздалегідь відпрацьованих комбінацій, а й на здатності гравців імпровізувати, змінювати дії залежно від розвитку ситуації. Важливою умовою стає взаєморозуміння на рівні інтуїтивного передбачення дій партнера. У нападі широко використовуються складні схеми розіграшу м'яча з активною зміною позицій, створенням чисельної переваги та залученням гравців різних амплуа до нетипових дій. У захисті реалізується комбінація різних систем залежно від суперника, застосовуються активні зміни опіки, пресинг, «пастки», переключення між зонами захисту в режимі реального часу.

Наукові підходи також акцентують увагу на інтеграції психофізіологічних чинників у процес організації взаємодії. Це включає розвиток зорово-просторової орієнтації, реакції на рухомі об'єкти, рівня стресостійкості, комунікативних навичок, що особливо важливо на високому рівні. Додатково враховуються фактори індивідуального стилю гри, мотивації та ролі гравця в команді.

Загалом, на кожному рівні спортивної підготовки організація взаємодії має свої акценти: від навчання базовим командним діям до формування комплексного тактичного мислення і колективної відповідальності за результат. Різноманітні наукові концепції сходяться на думці, що успішна взаємодія є результатом системної, поетапної роботи, яка поєднує розвиток технічних, тактичних, психофізіологічних та комунікативних умінь гравців.

Тактико-технічна взаємодія в баскетболі – це складний багаторівневий процес, що включає узгоджені дії гравців у межах командної тактики з використанням технічних прийомів у динамічних ігрових умовах. Ефективність такої взаємодії залежить від низки взаємопов'язаних чинників, які умовно можна поділити на технічні, психологічні, когнітивні, фізіологічні, комунікативні та соціальні.

До основних технічних чинників належить володіння базовими та спеціальними технічними прийомами: передача й прийом м'яча, ведення, кидки, заслони, зміна напрямку руху, прискорення, гальмування. Гравець, який досконало володіє технікою, здатен швидко, точно і впевнено виконувати завдання, не відволікаючись на контроль власних рухів. Технічна оснащеність є базою, без якої неможлива ефективна колективна гра. Чим вищий рівень індивідуальної техніки, тим вищою є якість взаємодії між гравцями у реальних ігрових ситуаціях.

Психологічна стійкість, самоконтроль, вміння діяти під тиском, упевненість у своїх силах та довіра до партнерів – важливі компоненти успішної взаємодії. Командна гра передбачає готовність до співпраці, прийняття командних рішень і здатність до підпорядкування індивідуальних дій колективній меті. Психологічна сумісність між гравцями, здатність підтримувати один одного у критичних моментах, впливає на злагожденість тактичних дій у нападі й захисті.

До когнітивних (пізнавальних) чинників належать ігрове мислення, тактична грамотність, здатність до аналізу та передбачення ігрових ситуацій, швидке прийняття рішень. Успішна взаємодія залежить від того, наскільки швидко гравець здатен оцінити ситуацію, обрати оптимальну дію і реалізувати її у співпраці з партнерами. Розвинене тактичне мислення дозволяє гравцям бачити не лише свої дії, а й передбачати дії партнерів та суперників.

Швидкість, витривалість, координація, реакція, гнучкість і сила безпосередньо впливають на якість

і швидкість виконання технічних дій у колективному контексті. Недостатній рівень фізичної підготовки обмежує ефективність виконання тактичних завдань, особливо у високому темпі гри. Також важливою є здатність підтримувати високий рівень працездатності протягом усього ігрового часу.

Ефективна взаємодія потребує чіткої комунікації – як вербальної (словесні сигнали, команди), так і невербальної (жести, погляди, положення тіла). У високошвидкісному середовищі гри гравці мають миттєво реагувати на сигнали партнерів, розуміти наміри один одного без потреби в поясненнях. Розвинені комунікативні навички сприяють синхронізації дій та зниженню кількості помилок.

Згуртованість команди, стиль лідерства, тренерське управління, взаємна підтримка та довіра між гравцями створюють сприятливе середовище для колективної взаємодії. Важливими є ігровий досвід у стабільному складі, наявність чітко визначених ролей, регламентованих функцій кожного гравця, а також рівень розуміння командної стратегії.

У підсумку, ефективність тактико-технічної взаємодії визначається системною взаємодією багатьох чинників, які мають розглядатися в єдності. Оптимальний результат досягається за умов цілеспрямованого розвитку всіх складових, з урахуванням рівня підготовки спортсменів, специфіки змагальної діяльності та цілей командної гри.

Сучасний баскетбол характеризується високою динамікою, складною структурою ігрових дій і зростаючими вимогами до злагодженості команди. У таких умовах традиційні методи підготовки вже не завжди забезпечують потрібний рівень ефективності, що зумовлює актуальність використання інноваційних підходів. Серед них особливе значення мають відеоаналіз, імітаційні вправи та моделювання ігрових ситуацій. Застосування цих засобів сприяє формуванню високого рівня командної злагодженості як у нападі, так і в захисті.

Відеоаналіз став потужним інструментом у підготовці баскетболістів на всіх рівнях спортивної майстерності. За його допомогою тренерський склад може детально розібрати як дії команди в цілому, так і індивідуальні помилки окремих гравців. Відео дозволяє побачити невидимі у реальному часі нюанси: неправильне розташування, несвоєчасне підключення до атаки, порушення командної структури або неузгоджені дії в захисті. Аналіз ігрових епізодів у форматі групового обговорення стимулює розвиток тактичного мислення, покращує розуміння ігрових завдань і формує єдине бачення командної стратегії. Крім того, відеоаналіз дозволяє здійснювати самооцінку, сприяє усвідомленню ролі кожного гравця в загальній побудові гри, що є необхідною умовою злагоджених дій.

Імітаційні вправи є важливою формою навчання, спрямованою на точне відтворення реальних ігрових ситуацій у тренувальних умовах. Вони дозволяють відпрацьовувати командні комбінації, взаємодії у специфічних умовах (наприклад, гра в меншості, останні секунди нападу, пресинг суперника тощо). Такі вправи сприяють не лише закріпленню техніко-тактичних дій, але й навчанню колективного прийняття рішень. Повторення імітаційних ситуацій з різними варіантами розвитку подій готує команду до адаптації в умовах невизначеності, зміцнюючи впевненість у діях партнерів. Через повторення ігрових патернів формується автоматизм взаємодії – важливий компонент командної злагодженості.

Моделювання ігрових ситуацій передбачає створення сценаріїв, максимально наближених до умов реального матчу. Вони можуть охоплювати як повномасштабну гру з фіксованими тактичними установками, так і тренування з акцентом на певну ігрову фазу (перехід з оборони в напад, гра проти зонного захисту, організація останньої атаки). Таке моделювання дозволяє перевірити на практиці ефективність командної стратегії, оцінити готовність гравців до змін умов гри та відпрацювати комунікацію в реальному темпі. Це не лише розвиває тактичну гнучкість, а й формує відчуття «групового ритму» – узгодженості рухів, передач і прийняття рішень.

Інноваційні підходи також сприяють формуванню відповідальності за колективний результат, розвитку емпатії до партнерів по команді та зміцненню довіри. Вони забезпечують активну участь гравців у процесі підготовки, зменшують розрив між теорією і практикою та сприяють переходу від пасивного виконання вказівок до усвідомленої, ініціативної участі в командних діях.

Формування ефективної тактико-технічної взаємодії є одним із ключових завдань у системі підготовки баскетбольної команди. Для досягнення високого рівня командної злагодженості необхідно впроваджувати цілеспрямовану методику, що враховує рівень підготовки спортсменів, специфіку амплуа, ігрову модель команди та сучасні вимоги до організації гри. Нижче подано практичні рекомендації, спрямовані на вдосконалення методики формування тактико-технічної взаємодії у тренувальному процесі.

1. Принцип системності та послідовності. Взаємодія повинна формуватися поетапно – від простого до складного. На початковому етапі варто концентрувати увагу на індивідуальних технічних навичках, поступово переходячи до парної, групової та командної взаємодії. Системне відпрацювання типових ігрових ситуацій сприяє поступовому формуванню тактичної узгодженості між гравцями.

2. Застосування спеціалізованих вправ на взаємодію. Доцільно включати до тренувального

процесу вправи, що моделюють конкретні форми командної взаємодії – «2 на 2», «3 на 3», «4 на 4», із поступовим розширенням кількості учасників та ускладненням умов виконання. Особливу увагу слід приділяти варіативним діям у нападі: заслонам, передачам під тиском, позиційним зміщенням, створенню чисельної переваги.

3. Введення ігрових завдань із тактичним навантаженням. Для стимулювання мислення й колективного рішення тренер може використовувати завдання з обмеженнями (час, кількість передач, заборона певних зон) або специфічними умовами (гра без ведення, швидкий розіграш, акцент на конкретну дію). Це розвиває вміння адаптуватися, взаємодіяти у змінних умовах та приймати рішення колективно.

4. Регулярне використання відеоаналізу взаємодії. Після тренувань та ігор доцільно проводити відеоаналіз дій команди з акцентом на узгодженість, розташування, рішення у ключових момен-тах. Коментарі тренера, а також участь самих гравців в обговоренні сприяють формуванню критичного мислення та глибшому розумінню командної тактики.

5. Ротація амплуа та ролей у тренувальному процесі. Для кращого розуміння командної гри варто періодично змінювати амплуа гравців під час тренувань. Це сприяє розвитку універсальності, підвищує комунікативну гнучкість та дозволяє краще відчувати дії партнерів на майданчику.

6. Розвиток комунікативних і лідерських навичок. Тренувальний процес повинен включати завдання, що вимагають координації дій, вербальної взаємодії, обговорення тактики під час перерв. Формування командних лідерів – також важливий елемент для організації гри на майданчику.

7. Імітація стресових ігрових ситуацій. Розігрування ситуацій, що виникають у вирішальні моменти гри (останній напад, гра в меншості, захист переваги тощо), дозволяє гравцям адаптуватися до психологічного тиску, зберігати взаємодію в критичних умовах і діяти скоординовано.

8. Регулярні мікроігри та міжкомандні змагання на тренуваннях. Застосування внутрішніх змагань у форматі коротких матчів між різними комбінаціями складу сприяє зміцненню злагодженості, створює елемент конкуренції й активізує мотивацію до командної гри.

9. Спільне формування ігрової моделі. Важливо залучати гравців до обговорення тактичної структури команди, давати їм можливість вносити пропозиції, аналізувати дії суперника та адаптувати командну модель до сильних сторін свого

складу. Це посилює відчуття причетності та відповідальності за загальний результат.

Таким чином, удосконалення методики формування тактико-технічної взаємодії потребує комплексного підходу, що поєднує техніко-тактичну підготовку, розвиток мислення, комунікації, адаптивності та психологічної стійкості. Саме такі умови є запорукою формування справжньої командної гри.

Висновки. У сучасних умовах зростання конкуренції, інтенсифікації гри та підвищення ролі командної динаміки, тактико-технічна взаємодія виступає ключовим компонентом успішної гри, який визначає загальний рівень підготовленості та злагодженості команди.

Наукові підходи до організації взаємодії між гравцями на різних рівнях майстерності свідчать про необхідність поступового формування командної злагодженості.

Комплекс чинників, що впливають на ефективність взаємодії, охоплює технічну підготовленість, психологічну стабільність, когнітивні здібності, фізичну готовність, комунікативні навички та рівень командної згуртованості. Жоден з цих чинників не працює ізольовано – лише їх цілісна інтеграція у процесі підготовки дає змогу досягти бажаного рівня командної гри.

Інноваційні підходи – такі як відеоаналіз, імітаційні вправи та моделювання ігрових ситуацій – суттєво підвищують ефективність формування командної взаємодії.

Удосконалення методики формування тактико-технічної взаємодії має базуватись на принципах системності, поетапності, варіативності та індивідуального підходу. Доцільним є впровадження спеціальних вправ на командну взаємодію, використання змодельованих ситуацій з різними тактичними акцентами, розвиток комунікації та лідерських навичок у межах команди. Регулярний зворотний зв'язок, ротація амплуа, аналіз помилок і командні обговорення також сприяють побудові ефективної командної структури.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Аркуша А. О., Попова Т. О., Пешкова А. В. Основи техніко-тактичної підготовки в баскетболі : навч. посіб. Харків : ХДАФК, 2013. 84 с.
2. Помещикова І., Філенко Л. Вдосконалення тактичної підготовки юних баскетболістів 14–16 років засобами інформаційних технологій. Спортивні ігри. 2024. (3(13)). С. 41–48.
3. Собко І., Ликов Є. Характеристика техніко-тактичної підготовки в сучасному баскетболі. Прокопенківські читання : матеріали III Всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 7 червня 2024 р. Харків : ХНПУ ім. Г. С. Сковороди, 2024. С. 157–159.